

Utveckling av officiell statistik och annan statlig energistatistik

Energimyndighetens redovisning av uppdrag 3.4 enligt
regleringsbrevet för 2012

Förord

Energimyndigheten är sedan tillkomsten år 1998 statistikansvarig myndighet för ämnesområdet energi. Detta ansvar innebär att utveckla statistiken i enlighet med statistik användarnas krav och behov samt beakta de krav som följer av den EG-förordning om energistatistik som antogs under år 2008. Dessutom sker utvecklingen med hänsyn till det förändrade statistikbehov som uppstår för uppföljningar av olika EG-direktiv. Energimyndigheten arbetar därför kontinuerligt med statistikutveckling genom eget arbete inom myndigheten, genom samarbete med andra myndigheter och genom att delta i internationellt statistikutvecklingsarbete.

Arbetet med att utveckla energistatistiken inom olika delområden har fortsatt under år 2012. Denna rapport utgör en sammanställning av arbetet hittills inom olika delområden samt det aktuella läget för dem. Energimyndigheten kommer utifrån sitt statistikansvar och EG-förordningen om energistatistik att fortsätta statistikutvecklingsarbetet.

Rapporten har skrivits av Jonas Paulsson (Datalager, Biobränsle samt CA-RES), Helen Magnusson (Kravställararbete och Förbättrad energistatistik), Malin Blomquist (Publiceringsprojektet), Annika Pers Gustafsson (Industri), Anna Andersson (Elstatistik), Mikaela Sahlin (Bränslestatistik), Lars Nilsson (Bostäder och lokaler), Zinaida Kadic (Elmätningar) och Niklas Notstrand (Regelförenkling, Övergripande kvalitetsarbete samt Eurostat).

Eskilstuna i oktober 2012

Zofia Lublin
Stf. Generaldirektör

Annika Pers Gustafsson
Projektledare

1 Sammanfattning

I denna rapport presenteras kortfattade sammanställningar av Energimyndighetens arbete med utveckling av officiell och annan energistatistik. Rapporten omfattar områdena datalager, kravställararbete, publiceringsprojektet, bränslestatistik, elstatistik, industri, bostäder och service och EU-arbetet för förnybar energi samt slutanvändning av energi. Rapporten fokuserar på det som hänt det senaste året.

Datalager

Under 2012 har utvecklingsprojektet Datalager Energistatistik fortskridit. Under året har en källsystemsanalys genomförts av de årliga energibalanserna. Ett analyslager för energiundersökningarna har modellerats. Termer och begrepp samt gemensamma styrdata har harmoniserats mellan olika undersökningar. Energibalansernas utformning i data mart har skapats. Under 2013 beräknas årliga energibalanserna produceras och publiceras genom datalagret.

Kravställararbete

Syftet med kravställararbetet är att minska uppgiftslämnarbördan. Men även bidra till myndighetens arbete med tillräcklig kvalitet¹. Projektet påbörjades hösten 2012 och ska avslutas i december 2013. Projektet ska identifiera användare eller kravställare till Energimyndighetens statistik.

Publiceringsprojektet

Under 2012 har Energimyndigheten startat ett projekt gällande extern publicering av myndighetens energistatistik. Syftet med projektet är att göra statistiken mer lättillgänglig och förstålig. Under året har ett pilotprojekt påbörjats för de årliga energibalanserna. Hittills har innehållets setts över och en ny design på extern publicering av energibalanserna tagits fram.

Bränslestatistik

Under 2012 har Energimyndigheten gjort en genomlysning av den kvartalsvisa bränslestatistiken. Syftet med projektet var att få fram förslag på områden som behöver förbättras.

Elstatistik

Inom elstatistiken har ett par förbättrings- och utvecklingsprojekt gjorts. Under 2012 har ett arbete inletts för att kunna överföra det statistiska underlaget från Svensk Energi in till Energimyndighetens datalager. Under hösten 2012 har

¹ Tillräcklig kvalitet är en utfästelse för den officiella statistiken.

Energimyndigheten gjort en genomlysning av de månatliga elstatistiken. Syftet med projektet var att få fram förslag på områden som behöver förbättras.

Industrin

Under hösten 2011 startade Energimyndigheten ett arbete med att undersöka små industriföretag. En grupp som tidigare aldrig undersökts. Under 2012 har svaren sammanställts och resultaten har granskats och jämförts med den modell som tidigare använts för att redovisa gruppens energianvändning.

Bostäder och service

Under hösten 2011 initierade Energimyndigheten den intermittenta undersökningen "Energianvändningen i fritidshus". Under hösten 2012 startade ett utredningsarbete för att se om Energimyndigheten kan utnyttja information från energideklarationerna som fastighetsägarna lämnar till Boverket.

Övrigt arbete

I projektet förbättrad energistatistik i bebyggelse och industri har Energimyndigheten arbetat vidare med resultaten av den utvärdering som myndigheten låtit göras under 2011. Hushållselsmättningsprojektet har under året arbetat med inläsning och bearbetning av mätdata från Access-filer till datamodell i SQL Server. Detta för att kunna erbjuda bättre analysmöjligheter.

Inom arbetet med biobränslen har Energimyndigheten fortsatt samarbetet med Skogsstyrelsen. Där en upphandling gjorts som handlar om att utveckla en statistik metod för produktions- och leverantörsstatistik av oförädlade bränslen. Energimyndigheten har även förbättrat publikationen "Träbränsle- och torvpriser" och gjort den mer lättillgänglig.

För att minska uppgiftslämnarbördan har Energimyndigheten bl.a. studerat möjligheter att använda data från Energimarknadsinspektionens "Elpriskollen" i undersökningen "Priser på elenergi och överföring av el", då en del av uppgifterna är samma. Nackdelen är de markant ökad resursåtgång som uppstår vid en sådan omläggning.

Internationellt arbete med statistiken

Inom Eurostats arbetsgrupp för energistatistik (WPES) har man under det senaste året diskuterats beräkningarna av förnybar energi inom transportsektorn och värmepumpar. I gruppen har man även diskuterat eventuella förändringar i skattningen av energianvändningen i hushåll.

Under 2012 har den arbetsgrupp inom Concerted action, WG2, till förnybartdirektivet behandlar statistikuppgifter för beräkning av måluppfyllelse. Där man under året ägnats årets möte åt metodik för skattning av solvärme.

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Utveckling av statistiken	7
2.1	Datalager.....	7
2.1.1	Utveckling under 2012.....	7
2.1.2	Kommande arbete.....	8
2.2	Kravställararbete.....	9
2.2.1	Utveckling under 2012.....	9
2.2.2	Kommande arbete.....	9
2.3	Publiceringsprojekt.....	10
2.3.1	Utveckling under 2012.....	10
2.3.2	Kommande arbete.....	11
2.4	Bränslestatistik.....	11
2.4.1	Utveckling under 2012.....	11
2.4.2	Kommande arbete.....	11
2.5	Elstatistik.....	11
2.5.1	Utveckling under 2012.....	12
2.5.2	Kommande arbete.....	12
2.6	Industri.....	12
2.6.1	Utveckling under 2012.....	12
2.6.2	Kommande arbete.....	13
2.7	Bostäder och service.....	13
2.7.1	Utveckling under 2012.....	13
2.7.2	Kommande arbete.....	13
2.8	Övrigt statistikarbete.....	14
2.8.1	Förbättrad energistatistik i bebyggelsen och industrin.....	14
2.8.2	Elmätningarna.....	15
2.8.3	Biobränslen.....	15
2.8.4	Kostnader och svårigheter för regelförenkling.....	16
2.8.5	Övergripande kvalitetsarbete.....	16
3	Internationellt arbete med statistik	18
3.1	Eurostat.....	18
3.1.1	Förnybar energi.....	18
3.1.2	Slutanvändning av energi.....	19
3.1.3	Rapportering på EU-nivå.....	19
3.2	Övrigt statistikarbete.....	20
3.2.1	Concerted action (CARES).....	20
3.2.2	IEA.....	20
3.2.3	FN.....	20

4 Energimyndighetens roll som statistikansvarig myndighet 21

2 Utveckling av statistiken

2.1 Datalager

Energimyndigheten har under 2012 fortsatt med utvecklingsprojektet *Datalager Energistatistik*. Projektet syftar till att skapa ett datalager med data som samlas in för produktion av officiell statistik och på sikt även annan energistatistik. Datalagret kommer att utgöra en källa för redovisad officiell statistik, men också en källa som ger myndigheten förbättrade möjligheter till analys. Genom ett eget datalager tar Energimyndigheten på egen hand ansvar för en större del av produktionen av den officiella statistiken och får därigenom kunskap som är viktig för att bedriva ett effektivt kvalitetsarbete och anpassa statistikens innehåll efter omvärldens behov och krav. Ett eget datalager innebär också ett eget ansvar för förvaltning av insamlad data, vilket är en förutsättning för att kunna konkurrensutsätta statistikprodukten enligt upphandlingsreglernas intentioner och kvalitetssäkra rapporteringen.

Datalagerprojektet handlar övergripande om att åstadkomma ett gemensamt system för den statistik som samlas in genom de statistikundersökningar som myndigheten låter genomföra och att anpassa datamängderna för redovisning och analys. Inom projektet ägnas därför exempelvis arbete åt modellering/design arbete med databaser, harmonisering av begrepp och termer samt anpassningar och lösningar för åtkomst av statistik. I syfte att säkerställa datakvalitet gentemot tidigare redovisad och offentliggjord statistik har sedan projektets inledning omfattande arbete ägnats åt källsystemsanalys. I källsystemsanalysen säkras att källdata är riktig och komplett genom att myndigheten rekonstruerar statistik från insamlad data som tidigare framställts av statistikproducenterna.

Projektet har i enlighet med den förstudie som utarbetades innan projektet startade valt att utforma datalagrets baslager genom att sätta energibalanserna i centrum. Projektet har därför sedan starten och under 2012 ägnats de nationella årliga energibalanserna och de undersökningar som ligger till grund för dessa balanser. År 2013 beräknas årliga energibalanser produceras och publiceras genom datalagret.

2.1.1 Utveckling under 2012

Fram till oktober 2012 har datalagerprojektet genomfört eller påbörjat en rad aktiviteter som beräknas vara slutförda innan årsskiftet.

Tidigare redovisad statistik för de undersökningar som ligger till grund för årlig energibalans har slutförts. Även källsystemanalys av årlig energibalans är slutförd. Källsystemanalysen har varit tidskrävande, inte minst utifrån problem

med ofullständiga eller felaktiga leveranser av primär data från statistikproducenterna.

Ett baslager/analyslager för energiundersökningarna i årlig energibalans har modellerats och upprättats fysiskt. Baslagret har laddats med historisk undersökningsdata för åren 2005-2010.

Ett särskilt datalager som innehåller datalagrets olika koder med definitioner har upprättats. Termer och begrepp har harmoniserats mellan olika undersökningar och gemensam styrdata mellan undersökningar, såsom värmevärden och densiteter för bränslen, har lagts in.

Data från baslager görs tillgänglig för användare genom s.k. data mart. Inom projektet har under året data mart för energibalans specificerats. Detta data mart beräknas vara färdigutvecklat under 2012 och bedöms kunna användas för de balanser som offentliggörs externt 2013. Inom detta data mart har exempelvis balansens kolumner anpassats för en tydligare redovisning av biobränsle och biobränslekategorier. Utöver data mart för årlig energibalans har under 2012 arbete med utveckling av specifika sektorsmart påbörjats.

Projektet har under 2012 också lämnat förslag på förvaltningsorganisation av myndighetens datalager. Förslaget innebär i korthet att en särskild stödfunktion inrättas som i hög utsträckning kommer att utföra IT-relaterade delar av statistikprocessen.

I syfte att effektivisera inläsning av data som levereras av statistikproducenter och att kunna förvalta källdata på ett ordnat sätt är det nödvändigt med ett särskilt undersökningslager som i huvudsak innehåller oförvanskad data så som den samlats in till myndighetens olika undersökningar. Under 2012 slutförs förstudien som avser undersökningslageret.

Energimyndigheten har under 2012 tillsammans med SCB implementerat det elektroniska dataöverföringssystemet SHS mellan myndigheterna. SHS (spridnings- och hämtningsystem) används för en säker och snabb överföring av primärdata mellan myndigheterna och utgör en viktig del i myndighetens datalager för energistatistik. Under hösten utreds även möjligheterna att använda systemet för dataleveranser från Statisticon och Svenska kraftnät.

2.1.2 Kommande arbete

Arbetet under 2013 kommer sannolikt i vissa delar bedrivas i en permanent förvaltningsorganisation och i vissa delar i projektform.

Förvaltningsorganisation

Under 2013 beräknas inläsning till baslager av 2011 och 2012 års årlig energibalans ske i en förvaltningsorganisation. Förvaltningsorganisation kommer också att vara delaktig i externpublicering av årlig energibalans 2013.

Projekt 2013

Projektet under 2013 kommer att ägnas åt utveckling av de undersökningslager och utveckling av verktyg för externpublicering. För båda dessa delar genomförs förstudier under 2012. Därutöver kommer projektet att inbegripa slutförande av sektorsvis data mart, vilka myndigheten påbörjat att utveckla under 2012.

2.2 Kravställararbete

Syftet med projektet Regelförenkling för officiell statistik genom kravställararbete är att minska uppgiftslämnarbördan. Det ska i sin tur bidra till myndighetens arbete för tillräcklig statistisk kvalitet. Regeringen har satt upp ett mål om att uppgiftslämnarbördan ska minska med 25 procent till år 2013 jämfört med år 2005. Effektmålet för projektet är att uppgiftslämnarbördan ska ha minskat med 25 procent fram till år 2017 jämfört med år 2005. Projektet ska leverera en sammanställning över användningsområden för de frågor som ställs i Energimyndighetens undersökningar och vilka aktörer som använder frågorna. Dessutom ska ett underlag för förslag till nya föreskrifter tas fram

Projektets första etapp påbörjades hösten år 2012 och avslutas i december år 2013. Fokus ligger på de undersökningar som utgör underlag till den årliga energibalansen.

2.2.1 Utveckling under 2012

Projektet ska identifiera användare eller kravställare till Energimyndighetens statistik. De kravställare som identifieras inom projektet ska få ange vilka frågor eller resultat som de använder. Det ska finnas en sammanställning över användningsområden för de frågor som ställs i myndighetens undersökningar. Vid årets slut är förhoppningen att alla viktiga kravställare finns identifierade för samtliga frågor i de åtta undersökningarna. Energimyndighetens användning av statistiken ska finnas dokumenterad. Arbetet med att kartlägga övriga kravställares användning av statistiken ska ha påbörjats.

2.2.2 Kommande arbete

Under år 2013 ska arbetet med att kartlägga övriga kravställares användning av energistatistik färdigställas. Frågor som inte används ska avföras från undersökningarna. Innan frågor plockas bort ska det dock finnas en acceptabel motivering till detta. För att ytterligare minimera uppgiftslämnarbördan ska beslut tas om vilka samhällsviktiga frågor som kan vara intermittenta. Innan 2013 års

utgång ska projektet leverera ett underlag för en eventuell förändring av aktuella föreskrifter för officiell statistik.

För att få en uppfattning om den upplevda uppgiftslämnarbördan ska statistikproducenter och uppgiftslämnare intervjuas. Det är viktigt att få kännedom om vilka frågor som är svåra att besvara och varför. Frågor som är svårbesvarade, men är samhällsviktiga bör vara kvar i undersökningarna. Resultaten från intervjuerna med slutsatser ska sammanställas i en rapport.

Projektets andra etapp kommer att påbörjas tidigast år 2014. Då görs en genomgång av de intermittenta undersökningarna och prisbladen.

2.3 Publiceringsprojekt

Under 2012 har Energimyndigheten startat ett projekt gällande extern publicering av myndighetens energistatistik. Projektet syftar till att göra energistatistiken som myndigheten ansvarar för mer tillgänglig och förståelig. Detta ska göras genom en ny publiceringsform för extern publicering av statistiken. Statistiken ska publiceras i tabeller och diagram direkt på Energimyndighetens webbplats istället för i de tryckta publikationer som SCB gör idag på uppdrag av Energimyndigheten. Statistiken kommer att finnas tillgänglig i efterbearbetningsbara filer för att användare av statistiken lättare ska kunna använda statistiken vidare på önskvärt vis. Kopplingen mellan energistatistiken och hur energisystemet fungerar ska bli tydligare. För att all information ska få plats på myndighetens webbplats kommer strukturen på webbplatsen att arbetas om.

I detta arbete ämnas även innehållet i publicerad statistik ses över. Statistiken ska presenteras på ett mer lättförståeligt vis och jämförbarheten över tid bli enklare. Statistik som ej används kommer att tas bort. En annan aspekt i arbetet med publicering av officiell statistik är röjanderisk, det vill säga risken för att en enskild uppgiftslämnare röjs. Ett regelverk samt automatiserade kontroller för detta ska tas fram.

Då projektet är omfattande inleds det med ett pilotprojekt för ett statistikområde för att bättre kunna uppskatta tid och kostnad för projektet. Pilotprojektet kommer behandla den nationella årliga energibalansen.

2.3.1 Utveckling under 2012

Under 2012 påbörjades pilotprojektet för den nationella årliga energibalansen. Hittills i arbetet har innehållet setts över och en ny design av den årliga energibalansen som ska publiceras externt har tagits fram. Arbetet med ett regelverk för röjandekontroll har även påbörjats och kommer vara klart under året. Texter som förklarar hur den årliga energibalansen ska tolkas och läsas kommer

att konstrueras under hösten 2012. En kvalitetsdeklaration ska även utformas. Arbetet med förändring av myndighetens webbplats kommer smått att påbörjas genom att en ny bild för energisystemet ska göras som kommer att användas för att tydliggöra kopplingen mellan energistatistiken och energisystemet.

2.3.2 Kommande arbete

Arbetet under nästa år kommer huvudsakligen att handla om att anpassa myndighetens webbplats efter de förändringar som sker. Det kommer även att ske mycket teknisk testning av hur publiceringsverktyget fungerar med hemsidan. Publicering av den nationella årliga energibalansen på Energimyndighetens webbplats kommer att ske i december 2013. Arbetet med att gå igenom innehållet i publicerad statistik för myndighetens andra statistikprodukter kommer även påbörjas.

2.4 Bränslestatistik

2.4.1 Utveckling under 2012

Under 2012 har SCB på uppdrag av Energimyndigheten gjort en genomlysning av den kvartalsvisa bränslestatistiken. Användningsområden för kvartalsbränslestatistiken är bl.a. energibalanser, nationalräkenskaper, utsläppsstatistik och prognoser. Undersökningen ligger även till grund för rapportering till Eurostat och IEA.

Syftet med genomlysningen var att få fram förslag på områden som behöver förbättras och/eller kvalitetssäkras. SCB lämnade en rad rekommendationer med avseende på bl.a. metod, IT-system, dokumentation och publicering.

2.4.2 Kommande arbete

Genomlysningen var första steget i ett förbättringsarbete av kvartalsbränslestatistiken. Utifrån genomlysningens rekommendationer kan förbättringar av statistiken genomföras i ett andra steg. Beroende på prioriteringar och tillgängliga resurser kommer utveckling ske tidigast 2013 eller 2014.

2.5 Elstatistik

Statistiken har en lång historia och finns i delvis redovisad sedan 1974 i statistikdatabasen hos SCB. Statistiken kräver sällan några större revideringar och är av en god kvalitet. Elstatistiken som redovisas varje månad av SCB bygger på statistik från Svensk Energi. Under 2012 pågår några förbättrings- och utvecklingsprojekt kring statistiken.

2.5.1 Utveckling under 2012

Under 2012 har ett arbete inletts för att ifrån den 1 januari 2013 kunna överföra det statistiska underlaget från Svensk Energi, och som används för månadselen, direkt in till det datalager som byggs upp på Energimyndigheten. Samtidigt som datalagret byggs upp skrivs ett avtal med Svensk Energi som ska reglera hur mikrodata ska överföras till datalagret.

Under hösten 2012 genomförs en förstudie i form av genomlysning av den månatliga elstatistiken. Resultaten från förstudien ska sedan utgöra ett underlag för att prioritera vilka förbättringsförslag som Energimyndigheten ska gå vidare med i ett utvecklingsprojekt för att förbättra och kvalitetssäkra statistiken.

Energimyndigheten har även studerat en omläggning av undersökningen ”Priser på elenergi och överföring av el (nättariffer)” som till stor del överensstämmer med Energimarknadsinspektionens data i ”Elpriskollen”. Läs mer om detta i avsnitt 2.8.4.

2.5.2 Kommande arbete

Genomlysningen av den månatliga elstatistiken kommer att resultera i förbättringsförslag. Förbättringar kommer att resultera i så kallade utvecklingsprojekt som tidigast kommer att genomföras under 2013 eller 2014.

Den månatliga elstatistiken har även som ambition att så snart det är möjligt delas upp i elområden. Svensk energi, SCB och Energimyndigheten tittar på möjligheten att dela upp den månatliga elstatistiken, dock har en del problem uppstått med sekretess mm. Det är i dagsläget svårt att bedöma när problemen kommer att lösas och när arbete kan genomföras.

Planer på att komplettera statistiken med handel av el mellan länder finns.

Kravet på timvisa elmätningar kan öppna upp för nya avtalsformer. Det kan då komma att vara aktuellt för Energimyndigheten att titta närmare på hur detta påverkar statistiken.

2.6 Industri

2.6.1 Utveckling under 2012

Under hösten 2011 startade Energimyndigheten ett arbete med att undersöka små industriföretag. Dessa företags energianvändning har aldrig tidigare undersökts utan enbart uppskattats med hjälp av en modell. Energimyndigheten såg ett behov av att undersöka den här gruppen samt att utvärdera den gamla modellen.

Syftet med projektet var att underöka arbetsställen inom SNI 05-33 med 1-9 anställda för att få bättre kännedom om gruppens energianvändning, förbättra statistiken för totala energianvändningen inom industrin, samt att öka den statistiska tillförlitligheten på regional nivå².

Under 2012 har resultaten granskats och jämförts med den modell som tidigare används för att redovisa gruppens energianvändning. Preliminära resultat visar att energianvändningen tidigare generellt har överskatts men att det skiljer sig något mellan de olika bränslena.

Erfarenheter av genomgången av enkäten till småindustrin har implementerats vid den senaste undersökningen av "Industrins årliga energianvändning", ISEN. Man har bland annat sett över benämningar och förklaringar i enkäten samt ändrat missivet.

2.6.2 Kommande arbete

Närmast i tiden ska Energimyndigheten granska resultaten av undersökningen. Fortsättningsvis ska Energimyndigheten se över möjligheterna att skapa en egen modell utifrån resultaten av undersökningen av småindustrin.

Modellen ska sedan användas till de årliga energibalanserna, som underlag till kommunal- och regionalenergistatistik samt till nationalräkenskaperna.

2.7 Bostäder och service

2.7.1 Utveckling under 2012

Undersökning av uppvärmningsätt och energianvändning i fritidshus är en intermittent undersökning som genomfördes under 2011/2012 och publicerades innan sommaren 2012. Senaste denna grupp undersöktes var avseende år 2001. Undersökningen genomfördes dels på grund av att gruppen inte undersökts på över 10 år samt för att ge ny data till den kommunala och regionala energistatistiken. Resultaten från undersökningen finns publicerade i "Energistatistik i fritidshus" på energimyndighetens hemsida. I rapporten redovisas bland annat total energianvändning i fritidshus fördelad på energibärare samt antal fritidshus fördelade efter bland annat byggår, åldersklass, temperaturzon och uppvärmningsätt.

2.7.2 Kommande arbete

Ett utredningsarbete har startat för att se över möjligheterna att utnyttja mer information från de energideklarationer som fastighetsägare lämnar in till

² Till kommunal och regional energistatistik

Boverket. Eftersom en stor del av uppgifterna i energideklarationen sammanfaller med de som Energimyndigheten också samlar in i undersökningarna *Energistatistik i flerbostadshus och lokaler* så finns förhoppningar om att kunna minska uppgiftslämnarbördan.

2.8 Övrigt statistikarbete

2.8.1 Förbättrad energistatistik i bebyggelsen och industrin

Energimyndigheten lät under år 2011 göra en extern utvärdering av projektet Förbättrad energistatistik i bebyggelsen och industrin. År 2012 har myndigheten arbetat vidare med resultaten av den utvärderingen. Erfarenheter och resultat från projektet kan användas i det fortsatta utvecklingsarbetet av den officiella statistiken liksom för icke officiell statistik och andra studier. En viktig slutsats från utvärderingen är att ha en tydlig avgränsning vad resultaten från studierna ska användas till. Det är även lämpligt att fokusera på en eller ett fåtal frågeställningar. Dialogen kring mottagarnas användning av resultaten kan utvecklas. Det är nödvändigt att olika kompetenser, både sakkunskap och stödfunktioner, finns med under hela den aktuella statistikundersökningen. Några uppslag till fortsatt arbete är:

- Uppdatering av beräkningsunderlag för hushållsel i småhus och flerbostadshus med hjälp av data från Mätning av hushållsel i 400 hushåll. Underlaget används för att räkna bort hushållsel från total elanvändning. Det gäller de fall där småhusen är eluppvärmda och där hushållselen ingår i hyran i flerbostadshus.
- Uppdatering av schabloner för varmvattenanvändning
- Utredning av hur nationalräkenskaperna använder uppgifter om verksamhets- och fastighetsel i lokaler. Eventuell ta fram schablon eller beräkningsunderlag.
- Kartlägga behovet av kompletterande bottom-up-studier som stöd till Energimyndighetens samhällekonomiska analyser i utredningar där förslag till nya och förändrade styrmedel ges. Utredda hur befintliga projektresultat kan användas.
- Kartlägga behovet av kompletterande studier för att kunna mäta effekter i samhället till följd av Energimyndighetens insatser. Utredda hur befintliga projektresultat kan användas.
- Se över möjligheterna till att använda projektresultaten för uppföljning och införande av de EU-direktiv som myndigheten ansvar för.
- Se över möjligheterna till att använda projektresultaten för metodutveckling av prognoser.

2.8.2 Elmätningarna

Hushållselsmättningsprojektet har under året arbetat med inläsning och bearbetning av mätdata från Access-filer till datamodell i SQL Server. Detta för att kunna erbjuda bättre analysmöjligheter. Förutom bearbetningen har projektarbete i stort handlat om att skapa ett slutanvändarverktyg. För internt bruk används QlikView för analys av insamlade data, och när det gäller att tillhandahålla data externt har vi utvecklat en applikation i Excel med hjälp av verktyget PowerPivot. Under året har Energimyndigheten tillhandahållit data till fler forskningsprojekt, de flesta fokuserade kring frågor som avser belastning på elnätet vid användning av hushållapparater. Några exempel på frågeställningar:

- Modellering av elanvändning i hushåll och flexibilitet hos elkunder.
- Hur konsumenter som också är producenter påverkar elnätet.
- Simuleringar för olika produktionskällor med olika laster och olika typer av styrning. Som exempelvis en villaägare med elbil och egen solproduktion.
- Undersöka potentialen för att flytta energianvändningen i tiden utifrån ett brukarperspektiv, t.ex. genom att tvätta på natten, eller kortvarigt stänga av värmesystem.

2.8.3 Biobränslen

Energimyndigheten har under 2012 i samarbete med Skogstyrelsen upphandlat ett uppdrag gällande utveckling av statistisk metod för produktions- och leverantörstatistik av oförädlade trädbränslen. Uppdraget utgör en fortsättning på de aktiviteter som genomfördes 2011 av Skogstyrelsen och Energimyndigheten. Uppdraget genomförs av Statisticon och ÅF och kommer att slutrapporteras vid 2012 års utgång.

Under 2012 har Energimyndigheten utvecklat och gjort publikationen ”Trädbränsle- och torvpriser” mer lättillgänglig för användarna.

Energimyndigheten har översatt publikationen till engelska samt gjort långa tidsserier som nu finns tillgängliga i en Excel-bok på Energimyndighetens externa webbplats. Energimyndigheten har under året arbetat mycket för att öka svarsfrekvensen i undersökningen, vilket har gett goda resultat.

I både de årliga och kvartalsvisa energibalanserna särredovisas nu biobränslen, torv respektive avfall. Det har därmed blivit lättare att följa utvecklingen av förnybar energi.

2.8.4 Kostnader och svårigheter för regelförenkling

Statliga myndigheter ska minska uppgiftslämnarbördan i sina undersökningar. Detta har resulterat i flera utredningar och rapporter som bl.a. pekar på vikten att myndigheter behöver samverka genom datakällor, tillsynsdata m.m.

Ett exempel för att minska uppgiftslämnarbördan är att Energimyndigheten har studerat en omläggning av undersökningen "Priser på elenergi och överföring av el (nätтарiffer)" som till stor del överensstämmer med Energimarknadsinspektionens data i "Elpriskollen". Genom att kunna ta del av data från Energimarknadsinspektionens register skulle Energimyndigheten kunna ta bort de frågor som överensstämmer. Viss data som Energimyndigheten efterfrågar finns dock inte tillgänglig i "Elpriskollen" varpå undersökningen inte helt kan tas bort. En sådan omläggning innebär dock markant ökad resursåtgång som uppkommer med omläggning av IT-system samt nya enkäter. Totala nyttan med ett sådan genomförande måste analyseras då det kan medföra ökad resursåtgång.

Ett annat exempel på utredning som pekar på vikten av samarbete mellan myndigheter är en rapport från Konjunkturinstitutet³(KI). KI fick i uppdrag från regeringen att analysera vilken miljöekonomisk statistik som behövs för forskning inom de miljöekonomiskt relaterade frågorna. De pekar på vikten av samverkan mellan olika statistikansvariga myndigheter såsom data från SCB, Energimyndigheten och Naturvårdsverket m.fl. Några problem som KI nämner är objektsavgränsningar, definitioner av variabler, indelningar i redovisningsgrupper, avsaknad av identitetsuppgifter i vissa myndigheters register, undersökningar m.m. För KI som gör modeller är det viktigt att alla underliggande data har samma definitioner, annars riskeras att modellerna och antagandena blir osäkra. Ett annat problem som lyfts upp är sekretessen. Det skapar problem i modeller och prognoser av t.ex. utsläpp när man försöker bryta ned det på regioner. Samarbete gör många myndigheter idag och problemet kan snarare ligga i att myndigheterna har olika uppdrag och värnar för olika intressen vilket kan skapa problem i dessa sammanhang. Prioritering och resurser är två andra faktorer som påverkar.

2.8.5 Övergripande kvalitetsarbete

Energimyndighetens kvalitetsarbete inom statistiken har, förutom de projekt som nämnts tidigare, fokuserat på att ta fram en handlingsplan för tillräcklig kvalitet. För att kunna utfästa tillräcklig kvalitet på Statistikansvaret, behövs leveranserna av energistatistiken från SCB förenklas. Detta görs genom en automatiserad spridning och hämtningsystem (SHS) samt genom att implementera ett mer

³ KIs Fördjupnings PM Nr 14 2012 Statistik för miljöekonomisk analys behov, hinder och tillgänglighet.

standardiserat och modernare produktionssystem för energistatistiken, via TRITON⁴. Syftet med TRITON är att underlätta uppgiftslämnandet, effektivisera statistikproduktionen samt säkerställa kvaliteten i insamlade data. Tanken med TRITON är att det ska kunna användas i flertalet av Energimyndighetens undersökningar och ersätta nuvarande produktspecifika system för insamling och granskning.

⁴ TRITON är namnet på det generella produktionssystem för insamling och granskning som SCB just nu utvecklar och implementerar.

3 Internationellt arbete med statistik

Energimyndigheten representerar Sverige i Eurostats Working Party on Energy Statistics (WPES) under vilken det finns ett antal arbetsgrupper samt särskilda fokusgrupper. För närvarande deltar Energimyndigheten i Renewable Energy Statistics Working Group (RESWG) och i Final Energy Consumption Working Group (FECWG) och Task Force on Heat Pump Statistics.

Utöver Eurostats arbetsgrupper deltar Energimyndigheten i en arbetsgrupp inom arbetet med implementeringen av förnybartdirektivet (CA-RES) samt inom arbetsgrupper i IEA och FN.

3.1 Eurostat

EU-förordning (1099/2008) om energistatistik⁵ har under 2012 reviderats för att på ett bättre sätt spegla de förbättringar och utvecklingar som skett inom inrapporteringen av energistatistiken. Energimyndigheten lämnade synpunkter på ändringarna.

Under hösten 2011 och våren 2012 har EU-förordning (223/2009) om statistik⁶ varit på remiss för synpunkter från medlemsländerna. Förordningen berör ändringar i statistiklagen inom EU, bl.a. vill EU ha starkare styrning av ESSC⁷. Den ändrade statistiklagen kommer att genomgå kommitologiförfarande för att beslutas.

På WPES-mötet i juni i år diskuterades hur organisationen av energi i framtiden ska samordnas. Fram till nu har energistatistiken samordnats av personer från medlemsländernas ekonomiskstatistik. Eurostat vill flytta statistikområdet till DIMESA där personer från klimat- och miljöstatistik träffas.

3.1.1 Förnybar energi

Det har inte hållits något arbetsgruppsmöte inom Eurostat om förnybarenergi (RESWG) under året. Däremot togs punkten om förnybartenergi upp på Eurostat WPES mötet 27-28 juni i år. De viktigaste punkterna som avhandlades på mötet var följande:

⁵ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik

⁶ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik

⁷ European Statistical System Committee

- Konsekvensanalysen av beräkningar av andelen förnybar energi inom transportsektorn i verktyget SHARES samt hur bra inrapporteringen i verktyget hade varit under året.
- De största osäkerheterna i beräkningarna av andelen förnybar energi inom bruttoenergianvändning såsom hållbara biobränslen inom transportsektorn och rapporteringen av värmepumpar.
- Förenklade riktlinjer om inrapportering av värmepumpar. Detta för att lägesrapporter och enskilda enkäter inom EU ska ha samma definitioner så att de blir sammanvändbara. Synpunkterna som kom från medlemsländerna handlade mycket om att riktlinjerna hade för grova schabloner samt hur ska reversibla värmepumpar som till stor del används i syd Europa beräknas.

Det beslutades att RESWG gruppen ska träffas och fortsätta diskutera dessa frågor under 2013.

3.1.2 Slut användning av energi

Inom arbetsgruppen för slut användning av energi (FECWG) har det inte hållits något möte under de senaste åren. Däremot diskuterades slut användning av energi på WPES-mötet.

Under mötet diskuterades en kommande ändring i förordningen 1099/2008 som rör energistatistik i hushåll. Man vill ändra insamling och skattning för energianvändningen i hushåll till att fokusera på hushåll och inte på byggnader som det till stor del gör idag i flera länder.

I ett led till detta har ett projekt startat som syftar till att skapa en manual för energistatistik i hushåll. Statistiken ska bli mer harmoniserad och det ska bli lättare att skapa indikatorer och uppskatta energianvändningen i hushåll m.m.

Det beslutades att ett möte i FECWG kommer att hållas i november 2012. Då frågorna ska fortsätta att diskuteras vidare.

3.1.3 Rapportering på EU-nivå

Energimyndigheten och SCB⁸ rapporterar årligen energistatistik till Eurostat enligt statistikförordningen. För att få bättre kontroll på dessa rapporteringar har Energimyndigheten börjat sitt arbete med att gå igenom alla internationella rapporteringar. I ett första steg har rapporteringen över förnybara bränslen studerats och alla källor har identifierats.

Dessutom ansvarar Energimyndigheten för att tillhandahålla underlag för uppföljning av förnybartmålet samt för uppföljning av energieffektiviseringsmålet

⁸ På uppdrag av Energimyndigheten

med indikatorer. Energimyndigheten ansvarar även för att förse Naturvårdsverket med energistatistik för uppföljning av klimatmålet. För att tydligare visa om Energimyndigheten uppfyller dessa krav har en genomgång gjorts samt ett dokument tagits fram under året med vilka behov Energimyndigheten har för att tillgodose dessa krav.

3.2 Övrigt statistikarbete

3.2.1 Concerted action (CARES)

Energimyndigheten har under 2012 varit representerad och deltagit i den arbetsgrupp (working group 2) som inom Concerted action till förnybartdirektivet behandlar statistikuppgifter för beräkning av måluppfyllelse. Arbetsgruppen ägnade vårens möte åt metodik för skattning av solvärme. Energimyndigheten lämnade i en enkät som genomfördes inför detta möte en beskrivning av den metod som tillämpas i Sverige för solvärmestatistik. Höstens mötestillfälle som kommer att äga rum i november kommer att ägnas åt solvärme, värmepumpar och den målberäkningsapplikation som Eurostat tagit fram för målberäkning.

3.2.2 IEA

Under 2012 har IEA haft samma fokus som innan d.v.s. se till att systemet tillsammans med Eurostat blir bra så att man får uppgifter med samma definitioner i de årliga och månatliga inrapporteringarna.

3.2.3 FN

Oslo-city group som leds av Statistics Norway arbetar vidare med manualen för energistatistik. Nästa möte i gruppen är 22-26 oktober 2012.

Energimyndigheten deltog i workshopen: UNECE / FAO⁹ Joint wood energy enquiry – Improving wood energy data for better policy making, som hölls i Paris den 11-13 Juni 2012. Där hade vi möjlighet att ge feedback på den enkät som Skogstyrelsen tillsammans med Energimyndigheten lämnar in angående användningen av skogen som energikälla. Energimyndigheten förmedlade även våra erfarenheter till andra länder som inte deltagit tidigare eller som håller på att bygga upp sina system för rapportering.

⁹ Food and Agriculture Organization of the United Nations

4 Energimyndighetens roll som statistikansvarig myndighet

Energimyndigheten är som statistikansvarig myndighet för statistikområdet energi ansvarig för att utveckla och underhålla statistiken i enlighet med användarnas behov och krav. Energimyndighetens statistikansvar är reglerat i lag och förordning om officiell statistik. Utöver ansvar för statistikens innehåll och kvalitet utgör utveckling en central del av statistikansvaret. Myndighetens statistikutveckling sker också i enlighet med de uppgifter som följer av EG-förordning 1099/2008/EG om energistatistik. Energimyndigheten arbetar löpande med statistikutvecklingsinsatser, informerar och inhämtar kontinuerligt synpunkter från energistatistikens användare, främst genom Användarrådet för officiell energistatistik. Användarrådet som sammanträder fyra gånger per år består av representanter från Regeringskansliet, andra myndigheter, intresseorganisationer och företrädare för näringslivet.